

Cryptomunten en belasting

Virtuele valuta in de inkomstenbelasting en de uitgifte van een eigen token (ICO)

Cryptomunten (denk aan bitcoin, ether en dogecoin) komen steeds meer in de belangstelling te staan, ook bij de Belastingdienst. Door de grote koersschommelingen wordt het belang steeds groter, bijvoorbeeld voor de jaarlijkse aangifte inkomstenbelasting. Maar hoe worden cryptomunten verwerkt in de belastingaangifte? We beginnen bij de basis: de opbouw van het boxenstelsel in de Nederlandse inkomstenbelasting.

Daarnaast staan we in het tweede deel van deze flyer kort stil bij de fiscale gevolgen van de uitgifte van een eigen cryptomunt door ondernemingen. Men spreekt dan van een Initial Coin Offering (ICO). Dit gebeurt steeds vaker, bijvoorbeeld door een start-up om investeringskapitaal op halen. We kijken naar de gevolgen voor de btw en de vennootschapsbelasting (VPB).

1. Jaarlijkse belastingaangifte

In de inkomstenbelasting wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten inkomsten, welke in box 1, box 2 of box 3 vallen.

In box 1 worden onder meer actieve inkomsten belast. Hierbij valt te denken aan loon, winst uit onderneming van een eenmanszaak en het

resultaat uit overige werkzaamheden. Wanneer box 1-inkomen wordt uitbetaald in cryptomunten (bijvoorbeeld een deel van het maandelijks loon), moet de waarde van de cryptomunten worden omgerekend naar euro's op het moment dat het inkomen wordt genoten. Het inkomen in box 1 wordt progressief belast tegen een tarief van 37,10% tot 49,50% (alle percentages en bedragen die in dit memo genoemd worden gelden voor 2021).

Vervolgens wordt in box 2 het inkomen uit aanmerkelijk belang belast. Dit is de winstuitkering op aandelen (dividend) en de winsten of verliezen die worden behaald bij de verkoop van aandelen. In het algemeen val je in box 2 als de omvang van het aandelenbezit in een vennootschap 5% of meer is. Het inkomen in box 2 wordt belast tegen een tarief van 26,90%.

Ten slotte wordt in box 3 belasting geheven over het vermogen, dat bestaat uit alle bezittingen minus de schulden. Je moet hierbij denken aan het spaargeld, andere investeringen zoals een tweede woning, aandelen, maar ook de cryptomunten.

In box 3 wordt niet het daadwerkelijke rendement belast, maar een vastgesteld forfaitair

rendement van de waarde van de bezittingen op 1 januari van het desbetreffende belastingjaar. De belastingdruk op het vermogen ligt hierdoor ongeveer tussen de 0,85% en 1,60%.

Van belang is dat box 3 een heffingsvrij vermogen kent van € 50.000 (€ 100.000 voor fiscale partners). Pas boven deze drempel wordt het vermogen belast.

Cryptobezit: box 1 of box 3

Cryptomunten worden in beginsel in box 3 in de belastingheffing betrokken. Zodra jouw vermogen inclusief cryptobezit boven het heffingsvrije vermogen van € 50.000 uitkomt, zul je het dus moeten opgeven in jouw belastingaangifte.

Toch box 1?

In bepaalde gevallen lijkt het echter mogelijk dat jouw cryptomunten niet in box 3 vallen, maar in box 1. Dit is het geval indien er niet meer is van 'passief' beleggen/investeren, maar van 'meer dan normaal vermogensbeheer'. De crypto-inkomsten worden dan in box 1 (tegen het hoge tarief van max. 49,50%) belast. Er is helaas niet altijd duidelijk aan te geven wanneer dit het geval is. Het onderscheid zal steeds individueel gemaakt moeten worden.

Wel zijn er enkele elementen die een aanwijzing kunnen geven. Als je bijvoorbeeld zeer actief gaat handelen, vergelijkbaar met daytraden, en je door specifieke (voor)kennis en de mate van inspanning een zo hoog mogelijk rendement probeert te halen, kan dit voor de Belastingdienst een aanwijzing zijn dat de winsten in box 1 moeten worden belast. Het hogere rendement moet dan wel voortvloeien uit die specifieke (voor)kennis en inspanningen. Als je bijvoorbeeld zelf de koers van een cryptomunt kan beïnvloeden, is dit een duidelijke aanwijzing dat er geen sprake meer is van een belegging. Dit geldt ook als je je bezighoudt met het minen van cryptomunten.

Wanneer er echter alleen een speculatief uitzicht op het behalen van voordeel bestaat, lijkt belastingheffing in box 3 eerder voor de hand te liggen. Maar als je dagelijks handelt en steeds de ene altcoin automatisch wisselt voor de andere altcoin door middel van een trading bot, is de Belastingdienst geneigd dit niet meer als normaal, actief vermogensbeheer te zien, waardoor je dus toch in box 1 wordt belast.

De scheidslijn tussen een progressieve heffing in box 1 over de daadwerkelijke winsten en een forfaitaire heffing in box 3 is dus dun. Het is van belang hier goed op te letten, want de verschillen in belastingheffing kunnen flink zijn.

Waarde op 1 januari is bepalend

Voor de waardering van bezittingen in box 3 geldt als peildatum 1 januari. Maar de koers van een cryptomunt kan natuurlijk op één dag al flink fluctueren. Bij een grote voorraad cryptomunten kunnen deze koerssprongen een aardig verschil in belasting opleveren. Dit werpt de vraag op welke koers gehanteerd moet worden. Het meest praktisch is om de koers van 1 januari op 00.01 uur van het betreffende jaar te pakken. De koers van een cryptomunt is niet op elke exchange gelijk. Je hebt enige vrijheid om hier een eigen keuze in te maken. Het is echter wel belangrijk ieder jaar structureel dezelfde exchange en hetzelfde tijdstip te gebruiken. Bij vragen van de Belastingdienst moet je kunnen aantonen hoe je de waarde van je cryptomunten hebt bepaald.

Kinderen met crypto?

Misschien heb je wel een kind dat ook een voorraadj crypto heeft. Als jouw kind jonger dan 18 jaar is, wordt dit bezit bij het vermogen van de ouders opgeteld. Hierdoor kun je (eerder) boven het heffingsvrije vermogen uitkomen en mogelijk dus in aanraking komen met box 3 heffing.

Gevolgen niet opgeven in aangifte?

Wanneer je jouw cryptomunten - bewust of onbewust - niet hebt opgegeven in aangifte inkomstenbelasting terwijl dat wel had gemoeten, ziet de Belastingdienst dit als verhuuld vermogen. De Belastingdienst kan bijvoorbeeld gegevens opvragen bij een handelsplatform. Het handelsplatform is dan verplicht jouw gegevens aan de Belastingdienst te overhandigen, waarna de Belastingdienst een onderzoek kan starten.

Daarnaast kan het banken en de Belastingdienst opvallen dat er bedragen van een exchange naar je bankrekening worden overgemaakt. De Belastingdienst zal dan vragen kunnen stellen over deze vermogensstijging. Je zult deze winsten uiteraard moeten kunnen verklaren.

Mocht je dit hebben nagelaten in de aangifte van een voorgaand jaar, loont het om alsnog

deze aangiften vrijwillig te verbeteren. Dit geldt namelijk als een strafverminderende omstandigheid. De Belastingdienst kan tot 5 jaar na het einde van het jaar waarover een aangifte is ingediend een navorderingsaanslag en een boete opleggen. Deze boete kan in uitzonderlijke gevallen oplopen tot 300%. Wanneer je een aangifte niet vrijwillig verbetert, kan dit mogelijk leiden tot strafrechtelijke vervolging bovenop de bestuurlijke boetes van de Belastingdienst.

De fiscus kijkt (binnenkort) mee

Sommige cryptobedrijven zijn verplicht hun klantgegevens automatisch door te geven aan de Belastingdienst. Op basis van nieuwe EU-richtlijnen zullen cryptomunten binnen afzienbare tijd onder de Europese uitwisseling van fiscale gegevens vallen. Kijk dus niet raar op als je jouw cryptobezit al ziet staan op je vooraf ingevulde aangifte. Het is bekend dat Etoro klantgegevens deelt met de Belastingdienst, maar de Belastingdienst wil helaas niet aangegeven van welke andere exchanges zij informatie ontvangt. Het is dus zaak dit altijd goed te controleren bij je aangifte. Als je bezwaar maakt tegen de aanslag inkomstenbelasting, is het mogelijk inzage te krijgen in het dossier dat de Belastingdienst over jou heeft.

2. Uitgifte van eigen cryptomunt

Het ontwikkelen en uitgeven van een eigen cryptomunt door een onderneming (BV of Stichting) wint aan populariteit. Men spreekt dan ook wel van een Initial Coin Offering of 'ICO'.

Hierbij komt echter wel een aantal fiscale zaken om de hoek kijken. Wanneer een onderneming token uitgeeft en in ruil hiervoor ether of een vergoeding een euro's ontvangt, is het de vraag hoe de opbrengst wordt belast. Daarnaast is er mogelijk btw verschuldigd.

Vennootschapsbelasting

Een BV wordt op grond van de Wet op de vennootschapsbelasting geacht een onderneming met zijn gehele vermogen te drijven. Dit houdt in onder meer in dat de handel, het minen en de aankoop van cryptovaluta zich in de winstsfeer afspelen. De resultaten hiervan moeten volgens goed koopmansgebruik in aanmerking worden genomen. Het risico bestaat dat de Belastingdienst stelt dat eventuele verliezen niet aftrekbaar zijn, omdat een weldenkende ondernemer niet zou beslissen om cryptomunten te kopen.

Wanneer een BV een nieuwe cryptomunt uitgeeft (ICO), wordt dit niet gezien als het uitgeven van nieuwe aandelen (ophalen van kapitaal). Het resultaat van een ICO valt onder dan ook in de winstsfeer en de BV hier is vennootschapsbelasting over verschuldigd (15% over de eerste € 245.000, 25% over het meerdere) als dit resultaat positief is. De fiscale positie kan mogelijk (en onder nadere voorwaarden) worden geoptimaliseerd door gebruik te maken van de innovatiebox. Deze fiscale faciliteit is bedoeld voor ondernemingen die een zelfontwikkeld activum exploiteren. De winst die kan worden toegerekend aan de R&D-activiteiten wordt tegen een verlaagd tarief van 9% belast.

In de praktijk wordt veelal een onafhankelijke stichting opgericht voor de ICO. Deze stichting zal in de regel belastingplichtig worden voor de vennootschapsbelasting en is dan in het jaar van de ICO vennootschapsbelasting verschuldigd over de opbrengst van de ICO. Indien de stichting in de daaropvolgende jaren kosten maakt voor de ontwikkeling van een platform, zal de stichting – bij gebrek aan nieuwe opbrengst - in deze jaren een verlies leiden. In de vennootschapsbelasting kan een verlies worden verrekend met de winst van het voorgaande jaar (1 jaar carry back) en de winsten van de 6 volgende jaren (6 jaar carry forward). Het wordt dan dus belangrijk voor de stichting om in het (boek)jaar na de ICO zoveel mogelijk ontwikkelkosten te maken. Ook lijkt het handig om een lang eerste boekjaar te kiezen voor de stichting. Er wordt hiermee immers een langere periode gecreëerd waarin de stichting de kosten van de ontwikkeling effectief kan verrekenen met de opbrengst van de ICO.

Btw-gevolgen

Het uitgeven van een eigen cryptomunt is in de meeste gevallen geen belastbaar feit voor de btw. Afhankelijk van wat de uitgever gaat doen met de token bestaat mogelijk wel (deels) recht op aftrek van btw op gemaakte kosten.

Wanneer er geen opschortende voorwaarde geldt en de tokens gelijk worden uitgegeven bij de inleg, is mogelijk wel sprake van een btw-belaste dienst. Een ICO leidt in beginsel dus niet tot btw-heffing, maar de handel in de tokens of cryptomunten die worden uitgegeven mogelijk wel. Dit verschilt echter van geval tot geval en is mede afhankelijk van het soort cryptomunt.

Currency tokens kunnen bijvoorbeeld alleen gebruikt worden als ruilmiddel voor goederen en diensten. Op basis van een arrest van het Europese Hof van Justitie zijn handelingen met dit soort tokens vrijgesteld, omdat deze tokens onder de vrijstelling voor betaalmiddelen vallen.

Daarnaast bestaan er equity tokens, welke een actief zoals een schuldvordering of een winstbewijs vertegenwoordigen. Vaak krijgen houders van equity tokens bepaalde rechten van de uitkerende vennootschap, denk aan aanspraak op toekomstige winsten. Voor de btw kunnen dit soort tokens hetzelfde als aandelen worden behandeld, waardoor hiervoor vaak een btw-vrijstelling mogelijk is. Deze tokens vertegenwoordigen namelijk in de regel een onlichamelijke zaak.

Ten slotte bestaan er utility tokens. Zij vertegenwoordigen een bepaald 'nut' voor de houder van de token. Ze kunnen specifiek voor een bepaalde dienst worden gebruikt of op zichzelf de uitvoering van een dienst vertegenwoordigen. In beginsel lijken transacties met dit soort tokens btw-belaste diensten te zijn, maar over de btw-behandeling van dit type token bestaat de meeste onduidelijkheid. De btw-gevolgen zullen per token moeten worden bekeken, omdat hier nog geen richtlijnen voor zijn. Een combinatie van genoemde tokens is uiteraard ook mogelijk, maar de btw-gevolgen van dit soort hybride tokens verschillen ook van geval tot geval.

Wanneer blijkt dat er met de tokens btw-belaste diensten worden verricht, zullen btw-aangiften gedaan moeten worden. Een goede administratie bijhouden is hiervoor belangrijk, omdat dit achteraf opstellen complex en tijdrovend kan zijn. Een voordeel van btw-belaste diensten verrichten, is dat voorbelasting voor gemaakte kosten die verband houden met deze diensten kunnen worden teruggevraagd op btw-aangiften.

Over Tax at Work

Tax at Work is een onafhankelijk fiscaal advieskantoor. Ons team van ca. 20 fiscalisten heeft een succesvol track record in zowel de nationale als internationale fiscale adviespraktijk.

Vanuit ons kantoor in Amsterdam houden wij de fiscale ontwikkelingen nauwgezet in de gaten. Wij zijn op zoek naar kansen voor onze cliënten om voor hen het verschil te maken.

Meer weten? Bel of mail vrijblijvend met:

Martijn van de Koolwijk
T: 020-240 22 09
E: koolwijk@taxatwork.com

Maarten Smit
T: 020-240 22 09
E: smit@taxatwork.com